

NVO Akcija za socijalnu pravu

MINISTARSTVO PRAVDE

PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE
KONSULTACIJE – IZMJENE I DOPUNE ZAKONA O SPECIJALNOM DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU

Primjedba/predlog/sugestija 1: Izmjenama i dopunama Zakona o specijalnom državnom tužilaštvu potrebno je propisati da se prilikom izbora Glavnog specijalnog tužioca i specijalnih tužilaca obavlja njihova obavezna bezbjednosna provjera i provjera imovnog stanja, a neophodno je propisati i koji organ/tijelo to provodi i način/proceduru kako se to provodi radi potpune pravne izvjesnosti tog procesa.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1: Rješenje se predlaže iz razloga neophodnosti potpune provjere integriteta kandidata, koji bi bili birani za glavnog i specijalne državne tužioce, jer su zaduženi za gonjenje najsloženijih krivičnih djela organizovanog kriminala i visoke korupcije. Od značaja je naglasiti i da će izvjesno izostati prijeko potrebni veting u pravosuđu (sudstvo i tužilaštvo), makar i u ograničenom obimu, pa je to dodatni razlog bezbjednosne provjere i provjere imovnog stanja kandidata za Specijalno državno tužilaštvo. Na fonu ovog predloga su i prisutna rješenja iz uporedne prakse, a preporučuje se da bezbjednosna provjera i provjera imovnog stanja bude obavezujuća, uz jasno definisanje koje tijelo/organ provodi tu proceduru u na koji način.

Primjedba/predlog/sugestija 2: Izmjenama i dopunama Zakona o specijalnom državnom tužilaštvu, a u vezi već predložene preporuke da se obavlja bezbjednosna provjera i provjera imovnog stanja specijalnih tužilaca, preporučuje se i retroaktivna primjena ove provjere.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2: Rješenje se predlaže iz razloga procjene da je u javnom interesu da se iskoristi ovaj mehanizam provjere integriteta i u odnosu na postojeće specijalne tužioce, a što bi doprinijelo osnaživanju povjerenja u Specijalno državno tužilaštvo.

Primjedba/predlog/sugestija 3: Izmjenama i dopunama Zakona o specijalnom državnom tužilaštvu, a u vezi prednje predloženih preporuka, neophodno je razmotriti i zakonsko normiranje da savjetnici, istražitelji i druga lica, koja Specijalno državno tužilaštvo angažuje u istragama, takođe prolaze određeni vid bezbjednosne provjere i dostavljaju izjavu o imovnom stanju.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3: Rješenje se predlaže iz razloga procjene da najvažniji ljudski resurs, kojeg Specijalno državno tužilaštvo angažuje radi provođenja zahtjevnih istraga za djela organizovanog kriminala i korupcije, mora takođe da bude nespornog profesionalnog i ličnog integriteta.

Primjedba/predlog/sugestija 4: Izmjenama i dopunama Zakona o specijalnom državnom tužilaštvu kao jedan od bitnih kriterijuma za izbor specijalnih tužilaca treba propisati sklonost i sposobnost kandidata za istraživanje najtežih i najsloženijih krivičnih djela organizovanog kriminala i korupcije, a što bi se, pored ostalog, cijenilo na osnovu rada na složenim predmetima, na osnovu ostvarenih rezultata u predistražnim postupcima ili ostvarenih rezultata u krivičnim postupcima.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4: Rješenje se predlaže iz razloga da kandidati za specijalne tužioce, a imajući u vidu da je Specijalno državno tužilaštvo zaduženo za gonjenje za krivična djela organizovanog kriminala, visoke korupcije, pranja novca, terorizma i ratnih zločina, treba da demonstriraju sposobnost i sklonost u istragama najtežih krivičnih djela. U vezi sa prednjim će biti ukazano da su postojeći uslovi za izbor kandidata postavljeni na opširan način, a ne dovoljno konkretan, dok su pojedini podkriterijumi krajnje apstraktni i upitna je njihova svrsishodnost (primjera radi, razumijevanje uloge državnog tužioca u društvu, jer se po prirodi stvari podrazumijeva da zna tu ulogu).

Primjedba/predlog/sugestija 5: Izmjenama i dopunama Zakona o specijalnom državnom tužilaštvu neophodno je razmotriti potencijalno proširenje nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva, a u odnosu na korupciju za pojedina krivična djela u vezi sa privrednim poslovanjem, poput zloupotrebe položaja u privrednom poslovanju ili zloupotrebe ovlašćenja u privredi.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 5: Rješenje je potrebno razmotriti zbog činjenice da izabrana ili imenovana lica u organima upravljanja privrednog društva, koje je u većinskom državnom vlasništvu, u okviru poslovnih aktivnosti tih društava upravljaju milionskim sredstvima, te cijenimo svrsishodnim da prednje navedena krivična djela budu u nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva.

Primjedba/predlog/sugestija 6: Izmjenama i dopunama Zakona o specijalnom državnom tužilaštvu treba propisati da će organi vlasti dostavljati na prethodno mišljenje Specijalnom državnom tužilaštvu sve međudržavne sporazume i/ili ugovore o bilo kojem obliku ekonomske ili druge saradnje.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 6: Rješenje se predlaže u cilju izbjegavanja zaključivanja štetnih sporazuma i/ili ugovora, a radi prethodne ocijene njihove zakonitosti i pravne valjanosti.

Primjedba/predlog/sugestija 7: Izmjenama i dopunama Zakona o specijalnom državnom tužilaštvu treba preispitati postojeće rješenje da specijalni tužioci mogu biti birani samo iz reda sudija, tužilaca ili advokata, i razmotriti da li taj opseg lica treba proširiti i na druga lica i pod kojim uslovima.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 7: Rješenje se predlaže zbog činjenice da su, primjera radi, na suzbijanju najtežih i najsloženijih oblika krivičnih djela iz organizovanog kriminala ili korupcije angažovana i lica u specijalnim policijskim službama i/ili timovima, a koja imaju sposobnost za istrage najtežih oblika krivičnih djela, a mogu imati i neophodnu stručnost.

Primjedba/predlog/sugestija 8: Izmjenama i dopunama Zakona o specijalnom državnom tužilaštvu treba propisati da će Specijalno državno tužilaštvo uspostaviti bazu podataka u vezi sa krivičnim djelima organizovanog kriminala, visoke korupcije, pranja novca, terorizma i ratnih zločina, kao i propisati u prelaznim i završnim odredbama vremenski rok za ispunjenje te zakonske obaveze.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 8: Baza podataka bi obuhvatila zaštitu ličnih podataka i zaštitu tajnih podataka, ali bi doprinijela povećanju transparentnosti rada tužilaštva koje goni za najteže oblike društveno nedozvoljenih ponašanja iz zone organizovanog kriminala, visoke korupcije, pranja novca i ratnih zločina, a što bi posledično vodilo i osnaživanju povjerenja javnosti u rad Specijalnog državnog tužilaštva.

Primjedba/predlog/sugestija 9: Izmjenama i dopunama Zakona o specijalnom državnom tužilaštvu treba taksativno navesti kojim sve bazama podataka informacionih sistema državnih organa i organa vlasti Specijalno državno tužilaštvo ima pristup, kao i propisati u prelaznim i završnim odredbama vremenski rok za ispunjenje te zakonske obaveze.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 9: Rješenje se predlaže u cilju efikasnijeg rada Specijalnog državnog tužilaštva. Prednje posebno imajući u vidu da je postojeća odredba o pristupu podacima dosta široko postavljena, što u primjeni vodi odugovlačenju ispunjenja zakonske obaveze.

Ines Mrdović, NVO Akcija za socijalnu pravdu

Ines Mrdović